

Bosna i Hercegovina/Republika Srpska
Projekat održive, integrisane i bezbjedne
putne infrastrukture (P502979)

PLAN OBAVEZA ZA ŽIVOTNU SREDINU I
DRUŠTVO
(ESCP)

24. septembar 2024. godine

PLAN OBAVEZA ZA ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVO

1. Bosna i Hercegovina (Zajmoprimac) će implementirati Projekat održive, integrisane i bezbjedne putne infrastrukture (Projekat), uz uključenje Republike Srpske (Subjekt za implementaciju projekta ili PIE), predužeća Putevi Republike Srpske, kako je navedeno u Sporazumu o zajmu i Projektnom sporazumu. Međunarodna banka za obnovu i razvoj (Banka) se saglasila da obezbijedi finansiranje Projekta, kako je navedeno u Sporazumu o zajmu.
2. Zajmoprimac će osigurati da se projekat sprovodi u skladu sa Standardima za zaštitu životne sredine i društva (ESS) i ovim Planom obaveza za životnu sredinu i društvo (ESCP), na način prihvatljiv za Banku. Plan ESCP je dio Sporazuma o zajmu i Projektnog sporazuma. Osim ako nije drugačije definisano u ovom planu ESCP, izrazi koji se koriste velikim slovom u ovom planu ESCP imaju značenja koja su im pripisana u Sporazumu o zajmu.
3. Bez ograničavanja na prethodno navedeno, ovim planom ESCP utvrđuju se materijalne mjere i radnje koje će Zajmoprimac preduzeti ili učiniti da se sprovode, uključujući, prema potrebi, njihove odgovarajuće vremenske okvire; institucionalne aranžmane, kadrovske aranžmane, aranžmane za obuku, aranžmane za nadzor i aranžmane za izvještavanje; te upravljanje pritužbama. Planom ESCP takođe su utvrđuju dokumenti za životnu sredinu i društvo (E&S) koji će biti pripremljeni ili ažurirani, za koje će biti sprovedene konsultacije, koji će biti objavljeni i implementirani u okviru Projekta, u skladu sa standardima ESS, u formi i sadržaju prihvatljivim za Banku. Navedeni E&S dokumenti mogu se s vremenom revidirati uz prethodnu pismenu saglasnost Banke. Kako je predviđeno navedenim sporazumom, Zajmoprimac će osigurati da ima dovoljno raspoloživih sredstava za pokrivanje troškova implementacije plana ESCP.
4. Prema dogovoru između Banke i Zajmoprimca, ovaj plan ESCP će se s vremenom na vrijeme revidirati, ako to bude potrebno, kako bi odražavao prilagodljivo upravljanje promjenama na Projektu ili nepredviđenim okolnostima ili kao odgovor na učinak Projekta. U takvim okolnostima, Banka i Zajmoprimac su preko Subjekta za implementaciju projekta saglasni da ažuriraju plan ESCP kako bi on odražavao te promjene putem razmjene pisama potpisanih između Banke i Predstavnika Zajmoprimca navedenog u Sporazumu o zajmu ili Direktora Puteva Republike Srpske. Zajmoprimac će bez odlaganja objaviti ažurirani plan ESCP.
5. U pododjeljku „Indikatori spremnosti za implementaciju“ u nastavku identifikovane su radnje i mjere koje treba podvrgavati monitoringu kako bi se procijenila spremnost Projekta za početak implementacije u skladu sa ovim planom ESCP. Ipak, sve radnje i mjere u ovom planu ESCP će se provoditi kako je navedeno u koloni „Vremenski okvir“ u nastavku, bez obzira na to da li su navedene u navedenom pododjeljku.

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKAT
ARANŽMANI IMPLEMENTACIJE I PODRŠKE KAPACITETIMA			
A	<p>ORGANIZACIJSKA STRUKTURA</p> <p>a. Uspostaviti i održavati tim PIT sa kvalifikovanim osobljem i resursima za podršku upravljanju rizicima i uticajima po životnu sredinu, društvo, zdravlje i bezbjednost (E&S) Projekta, uključujući višeg specijalistu za životnu sredinu sa punim radnim vremenom, višeg socijalnog specijalistu sa punim radnim vremenom, višeg specijalistu za zdravlje i zaštitu na radu (OHS) sa nepunim radnim vremenom i specijalistu za komunikacije/zajednicu sa pola radnog vremena. Potonji će biti angažovani na osnovu potreba.</p>	<p>a. Uspostaviti osnovni tim PIT (uključujući specijaliste za E&S) prije efektivnosti i nakon toga održavati tim PIT i te pozicije tokom cijele implementacije Projekta.</p>	PIE/ Javno preduzeće Putevi Republike Srpske (JP Putevi RS)
B	<p>PLAN/MJERE IZGRADNJE KAPACITETA</p> <p>Pripremiti i implementirati plan izgradnje kapaciteta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obuka za tim PIT i relevantno osoblje preduzeća Putevi RS o implementaciji cjelokupnog okvira ESF, okvira ESMF, okvira RPF, plana SEP, procedura LMP pripremljenih za ovaj projekt kao i o svim drugim temama identifikovanim u okvirima ESMF i RPF. • Obuka za osoblje preduzeća Putevi RS, radnike na Projektu, uključujući: <ul style="list-style-type: none"> ◦ opštu obuku iz okvira ESF, uključujući rezultate i preporuke SA ◦ obuku za standard ESS2 sa fokusom na rad i upravljanje izvođačima na putnim projektima ◦ obuku za standard ESS4 sa fokusom na zdravlje i bezbjednost zajednice na putnim projektima ◦ obuku za standard ESS5 sa fokusom na otkup zemljišta, ograničenja u korištenju zemljišta i nedobrovoljno preseljenje na putnim projektima ◦ obuku sa fokusom na OHS, kulturno nasljeđe i biološku raznovrsnost prema standardima ESS3 i ESS8 ◦ obuku sa fokusom na standard ESS10 o specifičnim aspektima procjene životne sredine i društva i drugih instrumenata opisanih u okviru ESMF i planu SEP ◦ pripravnost i reagovanje u vanrednim situacijama • Posebna obuka će se obezbijediti radnicima izvođača radova o monitoringu i izvještavanju u okviru ESF, upravljanju otpadom, mehnizmu GRM, OHS i azbestu kada se to bude smatralo potrebnim. 	<p>U roku od mjesec dana nakon efektivnosti.</p> <p>Za radnike izvođača ova obuka će se obezbijediti nakon dodjele potprojekata i prije implementacije potprojekata.</p>	PIT
MONITORING I IZVJEŠTAVANJE			

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKAT
C	<p>REDOVNO IZVJEŠTAVANJE</p> <p>Pripremati i dostavljati Banci redovne izvještaje o monitoringu učinka Projekta na životnu sredinu, društvo, zdravlje i bezbjednost (E&S). Izvještaji će uključivati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Status pripreme i implementacije E&S dokumenata potrebnih prema planu ESCP. • Sažetak aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana koje su sprovedene u skladu sa Planom angažovanja zainteresovanih strana. • Pritužbe podnesene mehanizmu(mehanizmima) za rješavanje pritužbi, dnevnik pritužbi i napredak u njihovom rješavanju. • E&S učinak izvođača i podizvođača prema onome o čemu se izvještava u mjesecnim izvještajima izvođača i nadzornih firmi. • Broj i status rješavanja incidenata i nesretnih slučajeva prijavljenih u okviru radnje E ispod. • Procjenu implementiranih mjera ublažavanja i rezultata monitoringa po svakom E&S instrumentu specifičnom za lokaciju. 	<p>Podnosići polugodišnje izvještaje (o napretku) Banci tokom cijele implementacije Projekta, počevši od Datuma efektivnosti. Podnosići svaki izvještaj E&S instrumenta specifičan za lokaciju Banci najkasnije 30 kalendarskih dana nakon završetka svakog izvještajnog perioda.</p>	PIT
D	<p>MJESEČNI IZVJEŠTAJI IZVOĐAČA</p> <p>Zahtijevati od izvođača i nadzornih firmi da dostavljaju mjesечne izvještaje o monitoringu E&S učinka u skladu sa metrikama navedenim u odgovarajućim tenderskim dokumentima i ugovorima i dostavljati takve izvještaje Banci.</p>	<p>Na zahtjev dostavljati mjesечne izvještaje Banci.</p>	PIT
E	<p>INCIDENTI I NESREĆNI SLUČAJEVCI</p> <p>Obavijestiti Banku o svakom incidentu ili nesretnom slučaju u vezi s Projektom koji ima, ili je vjerovatno da će imati, značajan negativan uticaj na životnu sredinu, pogodjene zajednice, javnost ili radnike, uključujući one koji rezultuju smrću ili značajnim povredama radnika ili javnosti; o djelima nasilja, diskriminaciji ili protestima; nepredviđenim uticajima na kulturno nasljeđe ili resurse biološke raznovrsnosti; zagađenju životne sredine; kvaru brane; prisilnom ili dječjem radu; raseljavanju bez propisanog postupka (nedobrovoljnom preseljenju); optužbama za seksualno iskoristavanje i zlostavljanje (SEA) ili seksualno uznenimiravanje (SH); ili izbijanju bolesti. Dostaviti Banci dostupne pojedinosti o incidentu ili nesretnom slučaju na zahtjev.</p>	<p>Obavijestiti Banku najkasnije 48 sati nakon saznanja o incidentu ili nesretnom slučaju. Na zahtjev navesti dostupne pojedinosti.</p>	PIT

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKAT
	<p>Organizirati odgovarajući pregled incidenta ili nesretnog slučaja kako bi se utvrdili njegovi neposredni, osnovni i temeljni uzroci. Pripremiti, usaglasiti sa [Bankom/Asocijacijom] i implementirati Plan korektivnih radnji kojim će se utvrđivati mjere i radnje koje treba poduzeti za rješavanje incidenta ili nesretnog slučaja i sprječavanje njegovog ponavljanja.</p>	Izvještaj o pregledu i Plan korektivnih radnji dostaviti Banci najkasnije u roku od 10 dana od podnošenja inicijalnog obaveštenja, osim ako se Banka u pisanim obliku ne saglasi sa drugačijim vremenskim okvirom.	
ESS 1: PROCJENA I UPRAVLJANJE RIZICIMA I UTICAJIMA NA ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVO			
1.1	<p>PROCJENE I/ILI PLANOVI ZA ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVO</p> <p>1. Pripremiti i implementirati Okvir upravljanja životnom sredinom i društvom (ESMF) za Projekat, u skladu sa relevantnim standardima ESS.</p> <p>2. Pripremiti i implementirati Procjenu uticaja na životnu sredinu i društvo (ESIA) specifičnu za lokaciju i za potprojekat i odgovarajuće kontrolne liste Plana upravljanja životnom sredinom i društvom (ESMP) ili ESCOP za projekt kako je navedeno u okviru ESMF i u skladu sa relevantnim standardima ESS. Predloženi potprojekti i aktivnosti opisani na listi isključenja utvrđenoj u okviru ESMF neće biti podobni za primanje finansiranja u okviru Projekta.</p>	<p>1. Pripremiti okvir ESMF prije procjene i nakon toga implementirati okvir ESMF tokom cijele implementacije Projekta.</p> <p>2. Pripremiti ESIA i ESMP, kontrolne liste ESMP ili ESCOP prije tendera za potprojekte/aktivnosti, a nakon toga implementirati procjenu ESIA i plan ESMP tokom cijele implementacije Projekta.</p>	<p>1. JP Putevi RS/PIT</p> <p>2. PIT</p>
1.2	<p>UPRAVLJANJE IZVOĐAČIMA</p> <p>Uključiti relevantne aspekte plana ESCP, uključujući, između ostalog, [navesti relevantne E&S procjene ili planove], Procedure upravljanja radom i kodeks ponašanja, u E&S specifikacije dokumentacije nabavke i ugovora sa izvođačima i nadzornim firmama. Nakon toga osigurati da se izvođači i nadzorne firme pridržavaju i da zahtijevaju od svojih podizvođača da se pridržavaju E&S specifikacija njihovih odgovarajućih ugovora. Banci dostaviti kopije relevantnih ugovora sa izvođačima/podizvođačima i nadzornim firmama.</p>	Kao dio pripreme dokumentacije za nabavke i odgovarajućih ugovora. Nadgledati izvođače tokom implementacije projekta. Kopije relevantnih ugovora dostavljaju se Banci na zahtjev.	PIT
1.3	<p>TEHNIČKA PODRŠKA</p> <p>Sprovesti konsultacije, studije (uključujući studije izvodljivosti, ako je primjenjivo), izgradnju kapaciteta, obuku i sve druge aktivnosti tehničke podrške u okviru Projekta uključujući, između ostalog, inspekcije bezbjednosti puteva, projektovanje dionica puta i elemenata puta (npr. mostovi, vijadukti, tuneli), planove i procedure održavanja i druge aktivnosti identifikovane tokom</p>	Tokom cijele implementacije projekta.	PIT

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKAT
implementacije Projekta u skladu sa projektnim zadatkom prihvatljivim za Banku, a koji su u skladu sa standardima ESS. Nakon toga pripremiti i finalizovati rezultate takvih aktivnosti u skladu sa projektnim zadatkom.			
1.4	<p>FINANSIRANJE POTENCIJALNIH VANREDNIH SITUACIJA</p> <p>1. Osigurati da CERC priručnik za Projekat održive, integrirane i bezbjedne putne infrastrukture, kako je navedeno u zakonskom sporazumu, uključuje opis E&S procjene i aranžmana upravljanja uključujući, ako je primjenjivo, Projekt održive, integrirane i bezbedne putne infrastrukture CERC dodatke uz ESMF, Projekt - nivo SEP i RPF koji će biti uključeni ili navedeni u CERC priručniku za implementaciju CERC komponente, u skladu sa ESS-ovima.</p> <p>2. Implementirati E&S odredbe CERC priručnika uključujući, ako je primjenjivo, CERC-ESMF, CERC-SEP i CERC-RPF dodatke, i sve procjene i planove koji su u njemu potrebni.</p>	<p>1. Priprema CERC-ovih dodataka ESMF-u, SEP-u na nivou projekta i RPF-u u obliku i sadržaju prihvatljivom za Banku je uslov za povlačenje prema Odjeljku [XX] Priloga 2 [naziv pravnog sporazuma].</p> <p>2. U skladu sa vremenskim okvirima navedenim u CERC priručniku, uključujući CERC dodatke ESMF-u, RPF-u i SEP-u, i potrebne E&S instrumente specifične za lokaciju.</p>	Putevi RS
1.5	<p>PRIDRUŽENI OBJEKTI</p> <p>Osigurati da se aktivnosti u pridruženom objektu (AF) provode u skladu s primjenjivim zahtjevima ovog plana ESCP i standarda ESS, uključujući, između ostalog, okvir ESMF, plan ESMP (ESIA ili ESMP kontrolnu listu, zavisno od toga koja će se primjenjivati prema identifikovanom riziku od AF), plan LMP, upravljanje izvođačima, plan RAP, plan SEP, itd.</p>	<p>Prije početka procesa tendera za radove na AF.</p>	PIT
ESS 2: RAD I USLOVI RADA			
2.1	<p>PROCEDURE UPRAVLJANJA RADOM</p> <p>Pripremiti i implementirati Procedure upravljanja radom (LMP) za projekt.</p>	<p>Pripremiti procedure LMP prije procjene Projekta, a nakon toga implementirati procedure LMP tokom cijele implementacije projekta.</p>	JP Putevi RS/PIT
2.2	<p>PLAN UPRAVLJANJA ZAŠTITOM I ZDRAVLJEM NA RADNOM MJESTU</p> <p>Pripremiti i implementirati plan upravljanja zaštitom i zdravljem na radu za procjenu i upravljanje rizicima i uticajima projekta na zaštitu i zdravlje na radu.</p> <p>I</p>	<p>Pripremiti plan upravljanja zaštitom i zdravljem na radu prije relevantnih projektnih aktivnosti, a nakon toga implementirati plan tokom cijele implementacije projekta.</p>	PIT

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKAT
	Zahtijevati od izvođača i podizvođača da pripreme i implementiraju mjere ili planove upravljanja zaštitom i zdravlјem na radu u skladu sa okvirom ESMF		
2.3	<p>MEHANIZAM ZA RJEŠAVANJE PRITUŽBI ZA RADNIKE NA PROJEKTU</p> <p>Uspostaviti mehanizmom za rješavanje pritužbi za radnike na Projektu i upravljati njime, kako je opisano u procedurama LMP i u skladu sa standardom ESS2.</p>	<p>Uspostaviti mehanizam za rješavanje pritužbi prije angažovanja radnika na Projektu i nakon toga održavati ga i upravljati njime tokom cijele implementacije Projekta.</p>	PIT
ESS 3: EFIKASNOST RESURSA I SPRJEČAVANJE ZAGAĐENJA I UPRAVLJANJE ZAGAĐIVANJEM			
3.1	<p>PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM</p> <p>Pripremiti i implementirati Plan upravljanja otpadom (WMP), kao dio plana ESMP pripremljenog za Projekt, za upravljanje opasnim i neopasnim otpadom, u skladu sa standardom ESS3.</p>	<p>Pripremiti plan WMP prije tendera za pod-projekte/aktivnosti, a nakon toga implementirati plan WMP tokom cijele implementacije Projekta].</p>	PIT
3.2	<p>EFIKASNOST RESURSA I SPRJEČAVANJE ZAGAĐENJA I UPRAVLJANJE ZAGAĐIVANJEM</p> <p>Uključiti efikasnost resursa i mjere prevencije i upravljanja zagađenjem u plan ESMP koji će se pripremiti prema prethodno navedenoj radnji 1.1.(2).</p>	<p>Identičan vremenski okvir kao i za pripremu i implementaciju plana ESMP (prije tendera za potprojekte/aktivnosti, a nakon toga implementirati procjenu ESIA i plan ESMP tokom cijele implementacije projekta).</p>	PIT
ESS 4: ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST ZAJEDNICE			
4.1	<p>BEZBJEDNOST SAOBRAĆAJA I PUTEVA</p> <p>Uključiti mjere za upravljanje rizicima u saobraćaju i bezbjednosti na putevima kako se bude zahtijevalo u planu ESMP koji će se pripremiti u okviru prethodno navedene radnje 1.1.(2).</p>	<p>Identičan vremenski okvir kao i za pripremu i implementaciju plana ESMP (prije tendera za potprojekte/aktivnosti, a nakon toga implementirati procjenu ESIA i plan ESMP tokom cijele implementacije projekta).</p>	PIT
4.2	<p>ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST ZAJEDNICE</p> <p>Procijeniti i specifične rizike i uticaje na zajednicu koji proizlaze iz projektnih aktivnosti i upravljati njima, uključujući, između ostalog, ponašanje radnika na projektu, ponašanje radnika pod ugovorom, rizike od priliva radne snage, odgovor na vanredne situacije, itd., i uključiti mjere ublažavanja u planove ESMP pripremljene u skladu sa okvirom ESMF.</p>	<p>Identičan vremenski okvir kao i za pripremu i implementaciju plana ESMP (prije tendera za potprojekte/aktivnosti, a nakon toga implementirati procjenu ESIA i plan ESMP tokom cijele implementacije projekta).</p>	PIT

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKAT
ESS 5: OTKUP ZEMLJIŠTA, OGRANIČENJA ZA KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA I NEDOBROVOLJNO PRESELJENJE			
5.1	<p>OKVIR ili PLANNOVI ZA PRESELJENJE</p> <p>1. Pripremiti i implementirati Okvir politike preseljenja (RPF) za projekat, u skladu sa standardom ESS5.</p> <p>2. Potrebno je pripremiti i implementirati Akcioni plan preseljenja (RAP) ili Plan obnove sredstava za život (LRP) za svaku aktivnost u okviru Projekta za koju se takav plan RAP ili LRP zahtijeva, kako je navedeno u okviru RPF i u skladu sa standardom ESS5.</p>	<p>1. Okvir RPF prije procjene Projekta, a nakon toga implementirati okvir RPF tokom cijele implementacije Projekta.</p> <p>2. Pripremiti i implementirati odgovarajuće planove RP ili LRP prije izvođenja relevantnih radova, uključujući osiguravanje da je prije preuzimanja zemljišta i povezane imovine osigurana puna kompenzacija i da su raseljena lica preseljena i da su obezbijeđene naknade za selidbu.</p>	PIT
ESS 6: OČUVANJE BIOLOŠKE RAZNOVRSNOSTI I ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŽIVIM PRIRODNIM RESURSIMA			
6.1	<p>RIZICI I UTICAJI PO BIOLOŠKOJ RAZNOVRSNOSTI</p> <p>Pripremiti i implementirati Plan upravljanja biološkom raznovrsnosti (BMP) ili prilagoditi mjere zaštite biološke raznovrsnosti kao dio plana ESMP, u skladu sa smjernicama okvira ESMF pripremljenim za Projekt, i u skladu sa standardom ESS6.</p>	<p>Pripremiti plan BMP prije tendera za potprojekt/aktivnost ako se potreba utvrdi tokom E&S skrinininga, a nakon toga implementirati plan BMP tokom cijele implementacije Projekta.</p>	PIT
ESS 8: KULTURNO NASLJEĐE			
8.1	<p>RIZICI I UTICAJI PO KULTURNOM NASLJEĐU</p> <p>Pripremiti i implementirati Plan upravljanja kulturnim nasljeđem (CHMP) u skladu sa smjernicama okvira ESMF pripremljenim za Projekt, a u skladu sa standardom ESS8.</p>	<p>Pripremiti plan CHMP prije tendera, a nakon toga implementirati CHMP tokom cijele implementacije Projekta.</p>	PIT

MATERIJALNE MJERE I RADNJE		VREMENSKI OKVIR	ODGOVORNI SUBJEKAT
8.2	<p>SLUČAJNI PRONALASCI Pripremiti i implementirati procedure za slučajne pronalaske, kao dio okvira ESMF, plana ESMP, ESMP kontrolne liste i drugih relevantnih instrumenata Projekta.</p>	<p>Opisati procedure za slučajne pronalaske u okviru ESMF prije procjene, te u planu ESMP i drugim relevantnim E&S instrumentima kao dio njegove pripreme. Implementirati procedure za slučajne pronalaske tokom cijele implementacije Projekta.</p>	PIT
ESS 10: ANGAŽOVANJE ZAINTERESOVANIH STRANA I OBJELODANJIVANJE INFORMACIJA			
10.1	<p>PLAN ANGAŽOVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA Ažurirati i implementirati Plan angažovanja zainteresovanih strana (SEP) za projekat, u skladu sa standardom ESS10, koji će uključivati mjere za, između ostalog, obezbjeđivanje pravovremenih, relevantnih, razumljivih i dostupnih informacija zainteresovanim stranama i konsultacije s njima na kulturno prikladan način, koji je bez manipulacija, upitanja, prinude, diskriminacije i zastrašivanja. Pripremiti planove SEP specifične za lokacije kada budu poznati specifični potprojekti/aktivnosti.</p>	<p>Ažurirati plan SEP prije procjene Projekta i planove SEP specifične za lokaciju prije tendera za potprojekte/aktivnosti i nakon toga implementirati plan SEP tokom cijele implementacije Projekta.</p>	PIT
10.2	<p>PROJEKTNI MEHANIZAM ZA RJEŠAVANJE PRITUŽBI Uspostaviti, objaviti, održavati pristupačan mehanizam za rješavanje pritužbi i upravljati njime, kako bi primali i olakšavali rješavanje zabrinutosti i pritužbi u vezi sa Projektom, brzo i djelotvorno, na transparentan način koji je kulturno primjerjen i lako dostupan svim stranama pogodjenim Projektom, bez ikakvih troškova i bez odmazde, uključujući zabrinutosti i pritužbe podnesene anonimno, na način u skladu sa standardom ESS10. Mehanizam za pritužbe će biti opremljen da prima, registruje i olakšava rješavanje pritužbi o SEA/SH, uključujući upućivanje lica koja su to preživjela na relevantne pružaoce usluga za rodno zasnovano nasilje, sve na bezbjedan, povjerljiv način i sa fokusom na potrebe žrtava.</p>	<p>Uspostaviti mehanizam GRM šest mjeseci od efektivnosti, ali prije početka projektnih aktivnosti, a nakon toga održavati mehanizam i upravljati mehanizmom tokom cijele implementacije Projekta.</p>	JP Putevi RS/PIT PIU
INDIKATORI SPREMNOSTI ZA IMPLEMENTACIJU			
Sljedeće radnje su indikatori spremnosti za implementaciju:			
Okvir ESMF, Projektni plan SEP, okvir RPF, Projektne procedure LMP su pripremljeni, Svjetska banka ih je pregledala i odobrila, objelodanila, za njih su sprovedene konsultacije i finalizovani su prije Procjene.			